

دوشنبه • ۱۲ بهمن ۱۳۹۴ • سال سیزدهم • شماره ۲۵۱۰ • ۹

شرق روزنامه

تلویزیون

تئاتر، پدیده ضد اجتماعی شده است	صفحه ۱۰
راه حل استعمارزدایی، مقابله با انحصارگرایی است	صفحه ۱۲
آرزوهای بربرادرفته	صفحه ۱۲

دریچه

برنامه‌ای که فیلم‌سازان اجرایش می‌کنند

شرق: فیلم کوتاه یکی از ژانرهای مهم به حساب می‌آید که بسیاری از حرفه‌ای‌های سینما نیز کار خود را با همین ژانر آغاز کرده‌اند.
حال شبکه مستند سیم‌ا، دوماهی است که مجموعه «فیلم کوتاه» را روی آنتن می‌فرستد؛ برنامه‌ای ۶۰ دقیقه‌ای که همه‌چیز درباره فیلم کوتاه در آن به مخاطبان ارائه می‌شود و فرصتی برای نمایش برخی آثار است؛ بخش آموزشی دارد، شامل تازه‌ترین اخبار مرتبط می‌شود، با هنرمندان شناخته‌شده درباره این ژانر گفت‌وگو می‌کند و جالب اینکه هربار توسط یکی از همین هنرمندان اجرا می‌شود.
محمد رسولی، آیدا پناهنده، احمد عربانی، روانبخش صادقی، شهرداد حسنی، اشکان رهگذر، رقیه توکلی، بهمن دادفر، نیما دبیرزاده، امیر-شهاب رضویان، حسین نمازی، مجید بزرگز، شهرام مگری، محسن امیریوسفی، کریم لک‌زاده، فرید فرخنده‌کیش، امیر توده‌روستا، شادمهر راستین، سعید پوراسماعیلی و رسول صدرعاملی هنرمندانی هستند که در هشت قسمتی که از «فیلم کوتاه» روی آنتن رفته، به برنامه آمده‌اند.
آثار کوتاهاشان بخش شده است و درباره وضعیت و آینده فیلم کوتاه گپ زده‌اند.

پرشدن جای‌خالی برنامه‌ای مختص فیلم کوتاه در تلویزیون

عماد خدابخش تهیه‌کننده این برنامه است. او که خود تجربه ساخت فیلم کوتاه و البته مستند را دارد، درباره راه‌اندازی این برنامه می‌گوید: «من به این خاطر که در این عرصه بودام همواره برایم دغدغه بوده که برنامه‌ای با محوریت و حضور کسانی که در عرصه فیلم کوتاه فعال هستند، راه بیفتد؛ برنامه‌ای که یوپایی و به‌روزبودن، جزء عناصر مهم آن به حساب می‌آید و همواره جای این خالی بوده که مسائل فیلم کوتاه، از تولید آن گرفته تا نحوه پخش، اتفاقات سنتقی، فعالیت‌های انجمن سینمای جوان و... در یک برنامه تلویزیونی به بحث و گفت‌وگو گذاشته شود».

نخواسیتیم میهمان‌ها فقط بایک مجری روبه‌رو باشند

او درباره اجرای برنامه توسط هنرمندان نیز استراژی خاصی در نظر داشته است: «وقتی فیلم‌سازان و فعالان این عرصه اجرای برنامه را برعهده می‌گیرند، باعث می‌شود میهمانان احساس نکنند فقط با یک مجری روبه‌رو هستند. بلکه ما خواستیم اِفرادی را مقابل میهمانان بنشانیم که بتوانند با آنها وارد تعامل و بحث شوند و خودشان سال‌ها سابقه کار در این عرصه را داشته باشند».

شناساندن ژانر فیلم کوتاه به مردم

گمنامی هنرمندان عرصه فیلم کوتاه و ناشناخته‌ماندن این ژانر برای مخاطب عام، نکته‌ای است که برای خدابخش حائزاهمیت بوده و درباره آن می‌گوید: «می‌خواستیم آثار فعالان فیلم کوتاه برای مخاطبان عام عرضه شود و آنها بین مردم شناخته شوند. علاوه بر معرفی فیلم‌سازان، یکی از اهداف ما این است که هویت فیلم کوتاه به‌عنوان یک سینمای مستقل خلاق به مخاطب عام شناسانده شود و ما بتوانیم تعاریف درستی را برای مخاطبان عرضه کنیم. همچنین تمرکز بر اخبار فیلم کوتاه و جشنواره‌های مرتبط با آن برایمان مهم است. نسل جوان علاقه‌مند به این عرصه هستند و این‌گونه ما می‌توانیم بیننده عام‌ا یا جوانانی را که علاقه‌ای به فیلم کوتاه در درونشان وجود دارد، به ساخت فیلم کوتاه دعوت و کمک کنیم آنها وارد این فضا شوند».
خدابخش امیدوار است این برنامه جای خود را بین مردم باز کند و البته تا پخش قسمت هشتم نیز بازخوردهای خوبی دریافت کرده است. او تاکید می‌کند: «امیدوارم هم مردم و هم اهالی فیلم کوتاه، تماشاچی برنامه را از دست ندهند و با پیشنهادات و انتقادات آنها بتوانیم برنامه برپاری روی آنتن بفروسیم و مشکلات را از میان ببرایم. اگر تعامل خوبی بین گروه سازنده، فیلم‌سازان فیلم کوتاه و مخاطبان به وجود بیاید، یوپایی این برنامه حفظ خواهد شد». «فیلم کوتاه» در اول راه قرار دارد و طبیعتاً معرفی این ژانر ممکن است فعلاً بیشتر از نقد و چالش اولویت داشته باشد. نظر تهیه‌کننده نیز در این زمینه این است: «ما در قسمت‌های اول تلاشی برای ورود به بحث‌های چالشی نداشتیم اما به‌مرور باید به مسائل این‌چنینی نیز بپردازیم. مثل اینکه چرا فیلم‌سازان سینمای بدنه، ژانر فیلم کوتاه را جدی نمی‌گیرند؟ چرا تهیه‌کننده‌های فیلم‌های بلند تمایلی به تولید فیلم کوتاه ندارند؟ و چرا در سینمای ما باب شده است که فیلم کوتاه را پلّی برای رسیدن به فیلم بلند می‌دانند. ما در این زمینه به بحث و آسیب‌شناسی می‌پردازیم و سعی می‌کنیم ورود به چالش را از این‌گونه معنا کنیم. ضمن اینکه نامه سرگشاده ۳۰۰ فیلم‌ساز فیلم کوتاه به رئیس سازمان سینمایی برای بازگرداندن بخش فیلم کوتاه به جشنواره فیلم فجر نیز پس از برگزاری یک میزگرد در برنامه ما شکل گرفت».

تمرکزمان فقط روی فیلم‌سازان تهرانی نیست

بخش یابایی حرف‌های خدابخش مربوط به نگاه گسترده و فراپراختنی این برنامه است. او با تشکر از مدیران شبکه مستند که فضایی برای تولید و پخش این برنامه در نظر گرفته‌اند، این‌طور به حرف‌هایش پایان می‌دهد: «فیلم‌سازان شهرستانی زیادی داریم که در منطقه خودشان مشغول به کار هستند. ما اصلاً علاقه‌ای به تمرکز و مانور صرف روی فیلم‌سازان تهرانی نداریم و از انجمن سینمای جوان کمک می‌گیریم تا تعامل بیشتری با هنرمندان شهرستان داشته باشیم، چون آنها خیلی مهم هستند».

قاب

نهالی در برهوت

دکتر مجید حسینی‌زاد

سریال کیمیا مصداق این ضرب‌المثل است: شهرت در تبلیغ است، والا سریالی است معمولی که چند شانس یابورش شده. بسیاری از سریال‌های اصطلاحاً آن‌سوی آب که این روزها سر زبان‌ها هستند با همین روش مشهورند. در این دست سریال‌ها شما نباید به‌دنبال ریزه‌کاری‌های – حتی معمولی- زیبایی‌شناسی تصویر یا خلاقیتی هنری باشید چون کار اصلی مصورکردن داستانی عامه‌پسند است که معمولاً در آنها به روش فیلم‌های اکسپرسیو رئالیستی خیروشر کاملاً با خطوط ممیزه تیز مشخص‌اند و قهرمان، سفید و ضدقهرمان، سیاه است؛ مثل شخصیت رضا کاپانیان و مهدی پاکدل در این سریال. در این روش، مهم بیان مردم‌پسندانه است و در آن بسیاری از نکات دیده نمی‌شوند و منطق قربانی می‌شود. اینکه حوادثی که به طور طبیعی چندسال طول می‌کشند ظرف چندماه جمع‌وجور شوند، مثل حوادث زنجیروار اواخر سال ۵۶ پیروزی انقلاب یا در شخصیت‌پردازی با تحولات ناگهانی روبه‌رو نشویم (شخصیت کیمیا) تعجبی ندارد. سوارشدن ستاره بر شخصیت که کارگردان از نیز خلع قدرت می‌کند، مثل شخصیت شریف‌نیا در خارج که نشان‌دهنده آن است که همیشه آرزوی بازی یک آواره را در خیابان‌ها به مصداق کلاسیک‌های فرانسوی داشته و اجرا کرده، بدون توجه به تیار اجتماعی و کاری شخصیت و بسیاری از ایرادات بجا و نابجای دیگر، از عملکرد گرفته تا شخصیت‌پردازی شهید و حوادث جنگ، که تماماً به دلیل توجه به پردازش موضوع عشق مثلتی و اصرار بر روش نوین فصلی‌ساختن حوادث که بحث خود را می‌طلبد... از دست رفته‌اند.

پس از این مقدمه باید بگویم فصل اول، نوید سریالی قوی را می‌داد ولی اصرار بر چندفصلی‌بودن و پرش‌های زمانی و ضعف برخی منطق‌های روایت در بین فصل‌ها و...کم‌کم سریال علاقه‌ای به فیلم کوتاه در درونشان وجود دارد، به ساخت فیلم کوتاه دعوت و کمک کنیم آنها وارد این فضا شوند». خدابخش امیدوار است این برنامه جای خود را بین مردم باز کند و البته تا پخش قسمت هشتم نیز بازخوردهای خوبی دریافت کرده است. او تاکید می‌کند: «امیدوارم هم مردم و هم اهالی فیلم کوتاه، تماشاچی برنامه را از دست ندهند و با پیشنهادات و انتقادات آنها بتوانیم برنامه برپاری روی آنتن بفروسیم و مشکلات را از میان ببرایم. اگر تعامل خوبی بین گروه سازنده، فیلم‌سازان فیلم کوتاه و مخاطبان به وجود بیاید، یوپایی این برنامه حفظ خواهد شد». «فیلم کوتاه» در اول راه قرار دارد و طبیعتاً معرفی این ژانر ممکن است فعلاً بیشتر از نقد و چالش اولویت داشته باشد. نظر تهیه‌کننده نیز در این زمینه این است: «ما در قسمت‌های اول تلاشی برای ورود به بحث‌های چالشی نداشتیم اما به‌مرور باید به مسائل این‌چنینی نیز بپردازیم. مثل اینکه چرا فیلم‌سازان سینمای بدنه، ژانر فیلم کوتاه را جدی نمی‌گیرند؟ چرا تهیه‌کننده‌های فیلم‌های بلند تمایلی به تولید فیلم کوتاه ندارند؟ و چرا در سینمای ما باب شده است که فیلم کوتاه را پلّی برای رسیدن به فیلم بلند می‌دانند. ما در این زمینه به بحث و آسیب‌شناسی می‌پردازیم و سعی می‌کنیم ورود به چالش را از این‌گونه معنا کنیم. ضمن اینکه نامه سرگشاده ۳۰۰ فیلم‌ساز فیلم کوتاه به رئیس سازمان سینمایی برای بازگرداندن بخش فیلم کوتاه به جشنواره فیلم فجر نیز پس از برگزاری یک میزگرد در برنامه ما شکل گرفت».

گمنامی هنرمندان عرصه فیلم کوتاه و ناشناخته‌ماندن این ژانر برای مخاطب عام، نکته‌ای است که برای خدابخش حائزاهمیت بوده و درباره آن می‌گوید: «می‌خواستیم آثار فعالان فیلم کوتاه برای مخاطبان عام عرضه شود و آنها بین مردم شناخته شوند. علاوه بر معرفی فیلم‌سازان، یکی از اهداف ما این است که هویت فیلم کوتاه به‌عنوان یک سینمای مستقل خلاق به مخاطب عام شناسانده شود و ما بتوانیم تعاریف درستی را برای مخاطبان عرضه کنیم. همچنین تمرکز بر اخبار فیلم کوتاه و جشنواره‌های مرتبط با آن برایمان مهم است. نسل جوان علاقه‌مند به این عرصه هستند و این‌گونه ما می‌توانیم بیننده عام‌ا یا جوانانی را که علاقه‌ای به فیلم کوتاه در درونشان وجود دارد، به ساخت فیلم کوتاه دعوت و کمک کنیم آنها وارد این فضا شوند».
خدابخش امیدوار است این برنامه جای خود را بین مردم باز کند و البته تا پخش قسمت هشتم نیز بازخوردهای خوبی دریافت کرده است. او تاکید می‌کند: «امیدوارم هم مردم و هم اهالی فیلم کوتاه، تماشاچی برنامه را از دست ندهند و با پیشنهادات و انتقادات آنها بتوانیم برنامه برپاری روی آنتن بفروسیم و مشکلات را از میان ببرایم. اگر تعامل خوبی بین گروه سازنده، فیلم‌سازان فیلم کوتاه و مخاطبان به وجود بیاید، یوپایی این برنامه حفظ خواهد شد». «فیلم کوتاه» در اول راه قرار دارد و طبیعتاً معرفی این ژانر ممکن است فعلاً بیشتر از نقد و چالش اولویت داشته باشد. نظر تهیه‌کننده نیز در این زمینه این است: «ما در قسمت‌های اول تلاشی برای ورود به بحث‌های چالشی نداشتیم اما به‌مرور باید به مسائل این‌چنینی نیز بپردازیم. مثل اینکه چرا فیلم‌سازان سینمای بدنه، ژانر فیلم کوتاه را جدی نمی‌گیرند؟ چرا تهیه‌کننده‌های فیلم‌های بلند تمایلی به تولید فیلم کوتاه ندارند؟ و چرا در سینمای ما باب شده است که فیلم کوتاه را پلّی برای رسیدن به فیلم بلند می‌دانند. ما در این زمینه به بحث و آسیب‌شناسی می‌پردازیم و سعی می‌کنیم ورود به چالش را از این‌گونه معنا کنیم. ضمن اینکه نامه سرگشاده ۳۰۰ فیلم‌ساز فیلم کوتاه به رئیس سازمان سینمایی برای بازگرداندن بخش فیلم کوتاه به جشنواره فیلم فجر نیز پس از برگزاری یک میزگرد در برنامه ما شکل گرفت».

بخش یابایی حرف‌های خدابخش مربوط به نگاه گسترده و فراپراختنی این برنامه است. او با تشکر از مدیران شبکه مستند که فضایی برای تولید و پخش این برنامه در نظر گرفته‌اند، این‌طور به حرف‌هایش پایان می‌دهد: «فیلم‌سازان شهرستانی زیادی داریم که در منطقه خودشان مشغول به کار هستند. ما اصلاً علاقه‌ای به تمرکز و مانور صرف روی فیلم‌سازان تهرانی نداریم و از انجمن سینمای جوان کمک می‌گیریم تا تعامل بیشتری با هنرمندان شهرستان داشته باشیم، چون آنها خیلی مهم هستند».

«جامعه‌شناس

گفت‌وگو با گلوریا هاردی، بازیگر سریال «کیمیا»

زندگی ما از سینما جدا نیست

ا چه شد که تصمیم گرفتی در ایران زندگی کنی و بازیگری را همین‌جا ادامه دهی؟

من در فرانسه به دنیا آمدم و بزرگ شدم و سه‌سال است که به ایران آمده‌ام، درواقع حرفه اصلی من موسیقی است نه بازیگری!

ا مدتی است که خبری در ارتباط با زندگی شخصی شما توجه بسیاری را جلب کرده و آن ازدواج با یکی از بازیگران خوب سینمای ایران، ساعد سهیلی، است. این ازدواج مدت‌ها پیش اتفاق افتاده بود. اما با حضور در سریال «کیمیا» و توجه مردم به شخصیت‌های این سریال، خبر ازدواج شما و ساعد سهیلی در مرکز توجه قرار گرفت.

ما نمی‌خواستیم سلوغ کنیم و خبر ازدواجمان را پخش کنیم. فکر هم نمی‌کردیم این خبر برای مردم خیلی مهم باشد. اما همان‌طور که شما گفتید نمی‌دانستیم که ما را با هم ببینند. ما هم عکس دونفره خودمان را رسانه‌ای کردیم که ما را به‌عنوان زوج معرفی کرد.

ا ساعد سهیلی پیشنهادی برای بازی در این سریال یا چگونگی ارائه نقش داشت؟

حضور او به‌عنوان یکی از بازیگران خوب سینمای ایران در کنارم بسیار مؤثر است. غیر از اینکه به‌عنوان شریک زندگی در کنارش آرامش دارم، پیشنهادهای خوبی برای بازی در سریال «کیمیا» به من داد. کمک می‌کرد تا بهتر دیالوگ‌ها را طبیعی بگویم، درواقع زندگی ما از سینما جدا نیست. به‌هرحال هرروز با سینما زندگی می‌کنیم.

ا قصه سریال «کیمیا» بخشی از تاریخ معاصر ایران را روایت می‌کند که برای ما اهمیت بسیاری دارد. تا چه اندازه از تاریخی که سریال «کیمیا» در آن روایت می‌شد باخبر یا راجع به آن شنیده بودید؟

شما نمی‌توانید در ایران زندگی کنید و از این واقعیت‌ها خبر نداشته باشید. به‌ویژه آنهایی که عزیزی را از دست داده‌اند، هنوز زنده‌اند. مثل مادرهایی که فرزندان‌شان را از دست دادند.

ا زمانی که پیشنهاد شد نقش آزاده را بازی کنید، این شخصیت چه ویژگی‌های برای شما داشت؟

سعی کردم چیزی از تجربه‌های شخصی خودم به نقش اضافه کنم. نکته‌های مشترکی هم بین خودم و رها پیدا کردم و سعی کردم بیشترین این شخصیت را درک کنم. اینکه او مادری داشته که هیچ‌وقت او را ندیده یا اینکه می‌خواهد تکه‌ای از وجودش را پیدا کند تا کامل شود برایم جالب بود.

در نقد مناظره «غیرمحرمانه»

دیوار کوتاه مُد

خورشیدی تب مد همه را گرفته است، همچنان که در دهه ۷۰ تب کیتار و ترانه «اِک به روزی نوم تو» به تن جامعه رخنه کرده بود...

مُدکنترل‌شدنی نیست

درباره نقاظ مثبت و نقاط ضعف این برنامه، تذکر چند موضوع بسیار مهم که به سرنوشت مستقیم مد و لباس مربوط است، اهمیت پیدا می‌کند. اینکه تکلیف خود را روشن کنند که برای یک دغدغه به نام «مد» برنامه ساخته و بودجه‌ها پیش‌برده‌اند یا اینکه سوار بر موج این مدیوم نوظهور شده و درگیر تب مد شده‌اند آیا واقعا در تمام طول این سال‌ها، ما کم حرف زدیم و کم مباحثه داشتیم؟ فارغ از اینکه فرم برنامه بر «مناظره» استوار است و مخاطب با حرکات نمایشی مجری برنامه – دکتر «محمود احمدی‌افزادی» که خود اتفاقاً چهره‌ای رسانه‌ای است و پس از حکم رئیس‌جمهور و تکیه‌زدن بر مسند ریاست‌دانشکده خبر، در بورس قرار گرفته و شانس حضور در برنامه‌ای را یافته که ممکن است در حیطه تخصص او نباشد – حضور افراد غیرمرتبط و خویشاوند برنامه‌سازان که داعیه طراحی مد را دارند و مدعی هستند در خارج

ستاره جاوید: درمان تب «مد» از طریق مُسْکن‌هایی که ارائه می‌شود، ممکن نیست. مدیوم مد در ایران، نوظهور است و عرصه، فضایی نو برای کار می‌طلبد. مد مانند یک گوشت قربانی بی‌زبان، در میان دست‌های علاقه‌مندان و مدعیان کار فرهنگی، دست‌به‌دست می‌شود و آنان که فرصت را اغنیمت می‌دانند در تلاش‌اند در شرایط کنونی که میدان بکر و عرصه تازه‌ای برای خودنمایی مد پیدا شده، خودی نشان دهند و بختی بیازمایند. یکی از این جولانگاه‌ها که دیواری کوتاه‌تر از مد نیافته، برنامه «غیرمحرمانه» است که پنجشنبه‌ها و جمعه‌ها با هدف واکاوی موضوعات اجتماعی در شبکه دو سیمای جمهوری اسلامی ایران روی آنتن می‌رود. موضوع این برنامه در روزهای ۲۴ و ۲۵ دی، اختصاص داشت به جریان مد و لباس در ایران که سعی کرد در دو قسمت مجزا، این مدیوم پیچیده، مدرن، نوظهور و کلان را از دو بُعد ملی و فراملی واکاوی کند؛ برنامه‌ای که با فرم «مناظره» و محتوای تکراری و همیشه‌شنیده‌شده، داعیه بازسازی درباره موضوعی را دارد که بیش از آنکه به جنجال‌های ظاهری نیاز داشته باشد به راه‌بلد، خبره، دلسوز، کاردان و «این‌کاره» مد نیاز دارد. دهه، دهه ۹۰ خورشیدی است، برخی تابوهای سخت درباره کلمه فرانسوی مد (Mode)، شکسته شده و جسارت مطرح‌کردن این کلمه و معادل انگلیسی آن، فشن (Fashion) نرم‌نرمک در حال جاباز کردن میان اقشار مختلف مردم است. ازاین‌روست که همه، به‌ویژه جوانانی که داعیه طراحی مد را دارند ادعای گذراندن دوره‌های طراحی را در کشورهای اروپایی در حالی مطرح می‌کنند که پرداختن به صحت‌وسقم آن را به فرصت دیگری موکول می‌کنیم. در دهه ۹۰